

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Dagbøger i udvalg 1834-1846

Citation: Kierkegaard, Søren: "Dagbøger i udvalg 1834-1846", i Kierkegaard, Søren: *Dagbøger i udvalg 1834-1846*, udg. af Jørgen Dehs ; Niels Jørgen Cappelørn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 527. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard03val-shoot-idm139969843364576/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Dagbøger i udvalg 1834-1846

- V A 30 *Cartesius Sætning*: René Descartes' sætning; sml. II A 159. – *Jacobi S. W.*: se note til V A 21.
- V A 33 Sml. SV VI s. 212 f. (8, 23 f.). – *Sujtj oprettede*: se note til III A 123. – *saar fortælles der*: se f. eks. Hamann's *Schriften* (jf. note til I A 237), 2. Theil, s. 61 f.
- V A 34 *Den Skizze*: se SV IV s. 359 f. (6, 147 f.). – *»Begrebet Angest»*: udkom 17. juni 1844. – *Vigilius Haaf*: V. Haufniensis, dvs. forfatterpseudonymet i *Begrebet Angest*.
- V A 35 *Claudius*: Marthinus C. – *Jacobi S. W.*: se note til V A 21.
- V A 36 *Abels Blod ...*: jf. 1. Mos. 4,10. – *Helliggeistes Kirke*: Helligåndskirken i København.
- V A 37 *Emphasis*: understregning, eftertryk.
- V A 39 *Mine opbyggelige Taler*: sml. V A 27 og nose hertil.
- V A 40 *Kategoriens der Verzweiflung*: begrebet frembragt i nød (fortvivlelse). – *Jacobi S. W.*: se note til V A 21.
- V A 41 *harmonia praestabilita*: på forhånd etableret harmoni.
- V A 42 *terminus medius*: mellembegrebet; i den aristoteliske logik der begreb, der i en syllogisme optræder i begge præmisser, men ikke i konklusionen; sml. note til II A 140.
- V A 46 *der er mange Ting ...*: W. Shakespeare, *Hamlet* (1601). 1. akt, 5. scene.
- V A 47 *Svar: Bæl*: sml. Jacobi, *Verke* (jf. note til V A 21) 4. Bd., 3. Abt., s. 34.
- V A 50 *coup des mains*: kup.
- V A 55 *tro over Lidet ...*: jf. Matt. 25,21.
- V A 57 *efferner dog fra sig ved at digtes*: J. W. Goethe, *Aus meinen Leben. Dichtung und Wahrheit*, Bd. 25 i *Werke* (jf. udg. i note til II A 58), s. 108 f. og 115.
- V A 58 *Archimedes ... et fast Punkt*: se note til I A 8.
- V A 61 *Politiønnen*: red. af L. M. O. Højberg, nr. 1494, 16. august 1844, s. 524.
- V A 62 *Leilighedstaler*: 29. april 1845 udkom *Tre Taler ved tænkte Leiligheder*, SV V s. 195 ff. (6, 241 ff.); sml. V A 27 og 39.
- V A 66 Sml. SV VI s. 148 f. (7, 123 f.). – *vælg det ene Fornødne*: jf. Luk. 10,42.
- V A 68 *identitets-Princippet*: at noget – A – er identisk med sig selv, dvs. at A er A, uanset hvad A er. – *Contradiktionsprincippet*: at noget – A – ikke på én og samme tid kan være både A og ikke A.
- V A 69 *terminus a quo*: udgangspunkt. – *terminus ad quem*: sigepunkt.
- V A 70 *Begyndelsens Dialektik*: spørgsmålet gælder filosofiens begyndelse (ikke historisk, men principiel), hvor det var det hegeliske standpunkt, at den filosofiske tænknings ikke forudsætter andet end sig selv, da den rene tanke og den rene væsen er sammenfaldende; i Trendelenburgs *Logische Untersuchungen* (se note til V A 74) hedder det Bd. 1, s. 24 f.: »Thi for at abstrahere må noget være forudsat, som man abstraherer fra. Den rene væsen som den rene abstraktion er derfor kun forståelig, hvis tænknings allerede besad verden i sig og ud af samme verden trak sig isoleret tilbage i sig selv.»
- V A 71 *Ligesom Nebucadnezar*: jf. Dan. 2,5; sml. SV VI s. 379 ff (8, 165 ff.).
- V A 73 *Hegel ... sin Logik: Wissenschaft der Logik* (1812), i G. W. F. Hegel's *Werke* (jf. udg. i nose til III A 186) Bd. 3-5.
- V A 74 *De øverste Principer*: f. eks. identitetsprincippet og kontradiktionsprin-

- cippet; sml. V A 68. – hos *Trendelenburg* (*logische Untersuchungen*: F. A. Trendelenburg, *Logische Untersuchungen* I-II (1840)*, II, s. 113 ff og 330 f. – *elementa*: samme forf., *Elementa logicae Aristotelicae* (1842)*. – *Erläuterungen*: samme forf., *Erläuterungen zu den Elementen der aristotelischen Logik* (1842)*.
- V A 75 *Trendelenburg Erläuterungen*: se note til V A 74. – *subrept*: med en tilsmigelse.
- V A 76 *Præciosa*: lyrisk drama (1822) af P. A. Wolff, overs. af C. J. Boye.
- V A 77 *en ny Psalmebog*: *Psalmebog til Kirke og Hjem-Andagt* af Løse Evangelisk-kristelig *Psalmebog* i 1855 efter mange års forberedelse. – *Helweg troer*: jf. *Kjøbenhavnns flyvende Post* 1830, Nr. 37.
- V A 79 *Gr*: noget tilfældeligt, bevisligt; modsat *paradoxon*.
- V A 82 *in vino veritas*: dvs. i «In vino veritas», *SV VI* s. 19 ff. (7, 13 ff.). – *Philine* i *Wilhelm Meister*: den pige fra den omreisende skuespillertrup, der optræder så erotisk nærgående over for Wilhelm, at han bliver grebet af en uro, et ubehag, som han aldrig før havde følt: magen til i sit livs, J. W. Goethes roman *Wilhelm Meisters Lehrjahre* (1795-96) 2. Buch, 12. Kap.
- V A 83 *Rachel siger*: forveksling af Rachel med Rebekka; jf. 1. Mos. 25, 22.
- V A 88 *hos Röscher*: H. Th. Röscher, *Die Kunst der dramatischen Darstellung* (1841)*, Bd. 1, s. 394 ff. – *Regine*: R. Olsen.
- V A 89 *Shelley bemærker*: i *E. B. Shelleys poetische Werke*, übers. von J. Seybt (1844)*, s. 57.
- V A 90 *skæner om Hamlet*: Röscher i *Die Kunst ...* Bd. 2, s. 99 ff. (jf. note til V A 88); sml. *SV VI* s. 476; VII s. 104 (8, 247; 9, 99). – *Væst ... Siebenbürgen*: L. Holberg, *Meister Gart Wespenthaler* (1722). 3. akt, 1. scene.
- V A 92 «*Vhængen og Ratten*»: den oprindelige fælles titel for «In vino veritas» og «Adskilligt om Ægteskabet mod Indsigelsen» i *Stadier paa Livets Vei*.
- V A 94 *Gaudwig*: der sigtes til *Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer* (1844)*. – *Luis Mathiesen*: beværtning i Allee-gade på Frederiksberg. – *Damer*: sml. *SV VI* s. 35 (7, 26). – *Helweg*: Hans E. Helweg, der i disse år undertiden prædikede i Vartov Kirke.
- V A 96 *Græciteten*: sml. note til II A 661.
- V A 97 *Skuespilleren skal synes*: iflg. Röscher, *Die Kunst ...* Bd. 1 (jf. note til V A 88), s. 61 ff.
- V A 98 *Aristoteles de anima*: *Aristotelis de anima libri tres* (udg. af Fr. A. Trendelenburg, 1833)*. – *en lille Opsæt*: se note til IV A 150. – *gjør Aristoteles ... ogsaa*: anl. bog og kapitel, 427 a, 29 ff.
- V A 99 «*Frønde af Nicolaus Notabene*»: *SV V* s. 7 ff. (5, 195 ff.).
- VI A 1 *Aristoteles Rhetorik*: hans værk om talekunsten, jf. *De arte rhetorica* (1831)* og *Aristotelis Rhetorik*, übers. von C. L. Roth (1833)*; sml. VI A 17-19 samt 33. – *Gr*: primære og sekundære substanser eller sværende ting. – *categoriaene*: Aristoteles' *Categoriae* I 5, 2 a, 11 ff. h. 7 ff. osv. – *Gr*: tro, overbevisning; bruges i *Rhet.* (I 1555 a, jf. s. 11 i Roth's oversættelse) om den sandsynlige, troværdige bevisførelse i modsætning til den videnskabelige påvisning (apodeixis). – *Gr*: flertalsform af *pistis* (tro).